

Personalets roller i barnehagens uterom

En sammenligning av en friluftsbarnehage, og en ordinær barnehages tilrettelegging for variert lek ute for de største barna.

Anita Hegglund Prestmo

Kandidatnummer: 5007

Bacheloroppgave

BHBAC3930

Fordypning: Barns lek og læring i naturen

Veiledere i fordypning og pedagogikk:

Per-Arvid Wold & Pål Gerhard Rystad

Trondheim, Mai 2018

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innhold

Innledning	4
Begrepsavklaring	5
De største barna	5
Uterommet	5
Hva er lek?	5
Teorikapittel	6
Personalets roller ute	6
Uterommets betydning	7
Barns forutsetninger	9
Variert lek ute	10
Metodekapittel	11
Valg av metode	11
Intervju av barnehagepersonalet	11
Planlegging av datainnsamling	11
Beskrivelse av gjennomføring	12
Utvalg av informanter	12
Analysearbeid	14
Metodekritikk	14
Etiske retningslinjer	14
Funn	16
Oversikt over informanter:	16
Utetid sommer og vinter	16
Turer og muligheter i nærmiljøet.....	17
Barnehagens uteområde.....	18
Motivasjon og utfordringer i uterommet	18

Hva blir lekt mest med?	19
Hva er viktig for å skape rike og varierte utemiljø?	19
Personalets tanker om egen rolle	21
Personalets fokus og deltakelse i uterommet	21
Tilrettelegging for varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer	22
Personalets syn på leker, materialer og praksis	23
Drøfting	25
Utetid sommer og vinter	25
Barnehagens uteområde	26
Turer og muligheter i nærmiljøet	28
Personalet i barnehagen	29
Avslutning	31
Referanseliste	33
Vedlegg	35
Intervjuguide	36
Samtykkeskjema	37
Infoskriv til friluftsbarnhage	38
Infoskriv til ordinær barnhage	39

Innledning

«Tradisjonelt har uteaktivitet i barnehagen vært mindre strukturert og blitt sett på som barns mulighet for frilek og dessuten som en mulighet for pauseavvikling for personalet» (Hagen & Sæther, 2014, s. 13). I Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (heretter rammeplanen), står det at personalet i barnehagen skal anerkjenne barns mestring, de skal være tilstede og aktive, og de skal utfordre og støtte barna til kroppslig variert lek (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 32). For å kunne følge opp det som kreves i rammeplanen, er personalet i barnehagen nødt til å være til stede og være i samhandling med barna, noe som strider imot det tradisjonelle synet på uteleken.

Personalet som tilretteleggere og det å skape varierte muligheter i uterommet er spennende temaer. Gjennom praksis og ved jobb har jeg fått inntrykk av at en del voksne ikke deltar/ eller er for passive i uterommet, spesielt blant de største barna. Jeg har også fått kunnskap om hvor viktig det er at voksne deltar og er aktive sammen med barna. Derfor er jeg nysgjerrig på hvordan voksne i ulike barnehager jobber med uterommet og hvordan de legger til rette for variert lek for barn.

Mitt inntrykk er at de som jobber i friluftsbarnehage er mer ute og deltakende i barnas lek, enn de som jobber i ordinære barnehager. Jeg ønsker derfor å intervju ansatte i en friluftsbarnehage og i en ordinær barnehage, da jeg synes at det er spennende å sammenligne disse to praksisene opp imot min problemstilling.

På bakgrunn av disse tankene, så kom jeg til slutt frem til denne problemstillingen:

Hvordan legger personalet i en friluftsbarnehage, i forhold til en ordinær barnehage, til rette for variert lek i uterommet for de største barna i barnehagen?

Begrepsavklaring

De mest sentrale begrepene vil bli forklart under, dette for å gi leseren en forforståelse av begrepenes betydning.

De største barna

I min oppgave bruker jeg begrepet *de største barna*. Med de største barna mener jeg de barna som går på storbarnsavdeling, dvs. barn fra 3-6 år.

Uterommet

Uterom er et begrep som i barnehagesammenheng er ment å være en fellesbetegnelse for alle typer uterom som barnehagen har mulighet til å bruke. Eksempler på uterom er barnehagen sitt eget uterom, miljøer som er i nærheten av barnehagen, og områder omgitt av natur som barnehagen er avhengig av transport for å benytte seg av (Hagen & Sæther, 2014, s. 21). I denne oppgaven vil begrepet uterom være barnehagens eget areal, naturområder, og andre områder som barnehagen kan benytte seg av i barnehagens nærrområde.

Hva er lek?

Ordet lek er et komplekst begrep, som kan være vanskelig å gi en konkret definisjon på. Meckley i Wood og Atfield (2005) har utformet disse kjennetegnene: leken er spontan og frivillig, det er moro å leke, den skaper en følelse av kontroll, det er ingen tydelige mål i leken, den er avhengig av et aktivt engasjement og den blir styrt av indre motivasjon. Disse kjennetegnene er kjent hos flere teoretikere og forskere, noe man ser i flere av deres tekster (Ôhman, 2012, s. 76). Lek er et begrep som har mange kjennetegn, og som er typisk for de fleste barn å holde på med. Lillemyr (2011) påpeker at (...) «de fleste teoriene synes å være enige om at leken er en typisk væremåte for barn, og at barn blir oppslukt av leken» (Greve, 2014, s. 386).

Teorikapittel

I teorikapittelet vil jeg først presentere «personalets roller ute», videre blir det «uterommets betydning», «barns forutsetninger» og «varierte lek ute».

Personalets roller ute

Når du jobber i barnehagen, så blir du sett og observert av barn, og det følger med seg et stort ansvar der du er rollemodell for barna, og en person de ser opp til. Barna skal få utfordringer og utvikle seg, samtidig som du som voksen skal skape en motivasjon og inspirasjon hos barna (Arnesen, Gulbrandsen m.fl. 2014, s. 28). I rammeplanen blir det skrevet at «Personalet skal observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.17). ¹Frilek og ²rollelek er to typer lek som er typisk for uteleken, der samtaler barna imellom blir naturlig (Olsen & Bratland, 2014, s. 141). Ifølge Olofsson (2003) så er barn avhengig av andre enn venner for at deres lek skal bli utviklet. Rolleleken blir sett på som en av de viktigste lekene i livet og barna er avhengig av voksne både på barnehagen og hjemme for å lære den. Trygghet og inspirasjon er det som skaper lek, og det å være tilstede og bekrefte barna i deres lek som voksen, kan gi barn en trygghet, da du som voksen ser og er tilstede. Ved å samtale med barna og delta i positive samspill med dem, så viser du både barna og deres lek respekt. Det å finne ut hva barna har interesse for, samtidig som du viser dem tillit i det dem gjør, kan støtte leken og den kan bli beriket ved at leken gis ny inspirasjon (Ôhman, 2012, s. 19 & 191).

Ifølge Thorbergson (2012) så er inspirerende lekepartner, stimulerende medskaper, engasjert samtalepartner, aktiv kulturformidler, praktisk arbeider, nysgjerrig prosjektleder og oppmerksom observatør ulike roller som personalet kan ha i uterommet (ss. 36-43). For å være inspirerende for barna, kan du delta på ulike aktiviteter sammen med dem, for eksempel ulike sura leker, alle mine kyllinger kom hjem, aking og du kan delta i rollelek sammen med dem. Videre legger Thorbergson (2012) vekt på det å for eksempel bestille mat hos barn når de leker kafe, som for eksempel muffins og kaffe. Når du som voksen bestiller en av disse varene, må faktisk barnet være kreativ og utfordre seg selv, der de selv må finne ut hvilket materiale eller hvilke redskaper de skal bruke for å lage de ulike matvarene og om blad, steiner eller sand for eksempel skal forestille en muffins (s. 38). På den måten tilfører du

¹ Uorganisert lek.

² «Late-som- lek» (Ôhman, 2012, s.121)

leken noe, samtidig som barnet lærer og bruker fantasien sin.

Når du jobber i barnehage er det viktig at du viser en positiv holdning, og ser på uterommet som like viktig som det å være inne. Det som er typisk i uterommet er at de voksne tar seg pauser, og det gjør at barna oppfatter at de voksne venter på noe eller noen. For at barna skal se deg som en tydelig rollemodell, er det viktig at du deltar ved ulike roller i uterommet, slik at det blir lettere for barna å se og forstå de voksne (Thorbergesen, 2012 s. 36). Som nevnt over så er engasjert samtalepartner, oppmerksom observatør og aktiv kulturformidler roller du kan ha ute som voksen. For at barns interesse skal stimuleres, så er den voksnes rolle som engasjert samtalepartner viktig. Barn trenger å bli oppmerksomme på ulike fenomener, og det å bøye seg ned å vise og forklare barn hva ei mariehøne er, eller bare det å vise dem at en sprettball kan sprette høyt, så kan en interesse og gode samtaler skapes sammen med dem. Thorbergesen sier at barn trenger å være sammen med andre om noe som skaper mening, og ved å vise barn ei mariehøne og telle prikkene som viser dens alder, så kan du skape mening sammen med dem. Oppmerksom observatør kan innebære å se hva barn leker, hvem de leker med, om de ulike aktivitetene fungerer, og hvordan de tar i bruk uteområdet. Disse observasjonene kan skape bedre kjennskap til barna og observasjonene kan diskuteres på personalmøter, for så å komme med tiltak eller forbedringer med tanke på barnas behov og forutsetninger. Aktiv kulturformidler handler derimot om å videreføre kulturarven, slik at barna kan lære ulike sangleker, regelleker, leker med tau og ellinger. Sangleker kan være *slå på ring* eller *bjørnen sover*, mens *rødt lys* og *alle mine kyllinger* er eksempler på regelleker. På bakgrunn av at barna er så lenge i barnehagen og på skolen, så blir det lite kulturformidling fra et barn til et annet på fritiden, noe som gir de som jobber med barn en viktig oppgave med tanke på å videreføre barnekulturarven. Ifølge Thorbergesen (2012) så er barnehagens uteområde egnet til slike leker og bør også være typiske leker å se der (ss. 39-43).

Uterommets betydning

I rammeplanen står det at personalet skal «organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 17). De faste lekeapparatene og utstyret som finnes på barnehagens uterom kan både være spennende og kjedelig, der det kan skape variert lek hos barna, men det kan også føre til at barn kjeder seg og er passive. Et utvalg med varierte lekematerialer bør derfor være tilgjengelig for barna, da de kun har tilgang på disse materialene (Thorbergesen, 2012, s. 30).

Barnehageforskeren Norèn- Björn (1993), peker på at med engang barn har sjansen til det, så leker de mer lek hvor grovmotorikken blir tatt i bruk. Klatring, lekeslåsning, løping og hopping er eksempler på aktiviteter som blir tatt i bruk ved store arealer og det blir brukt minst tid på lekeapparater som er faste, når området er tilrettelagt for variert lek. «Hun hevder at når barn har tilgang på flyttbare leker og løse materialer vil de bruke mest tid på disse. Leken vil da preges av at barna flytter rundt på lekematerialet og at de skaper nye lekearenaer» (Thorbergsen, 2012, s. 30).

Ifølge Hagen & Sæther (2014) så er uterommet av stor betydning med tanke på muligheter og begrensninger, i forhold til hvilken lek som skapes. Klatrestativ, sandkasser, sklier og husker er etter tradisjonen faste installasjoner som barnehagens uteområder har bestått av. Siden barn er utforskende og nysgjerrige, så tar det ikke så lang tid for dem å utforske et lekeapparat, en gjenstand eller en lekeplass. Med tanke på at store deler av barnehagetiden blir brukt ute, så påpeker Hagen & Sæther at barna er avhengige av dynamiske utemiljø som skaper variasjon over tid. Ved å ha tilgang på mange utemiljø i nærområdet eller ved å ha et utemiljø som forandrer seg selv kan de oppnå dette (s. 23). Eksempler på ulike miljø i nærmiljøet, kan være et skogsområde, et vatn eller en sjø, parker og andre lekeplasser. Et vatn og en skog er naturområder, som gir variasjoner over tid gjennom de ulike årstidene vi har. Et vatn i likhet med sjøen kan forandre seg med tanke på hvor høyt eller lavt vannet går. Ved å ha tilgang til sjø, kan man gå på tur til dette område både ved flo og fjære, noe som gir ulike opplevelser gjennom variasjon i miljøet over tid. I skogen finnes det som oftest mange pinner, kongler, steiner og andre løsmaterialer, mens ved vann og sjøområder så finnes det ofte steiner, skjell, sand og vann. Disse ulike materialene er løse og mulig å bruke og forme på ulike måter. Det å ha slike løsmaterialer er noe Thorbergsen sier er en av faktorene som skaper variasjon over tid gjennom at miljøet er dynamisk. (2012, s. 23).

I naturen skapes det mange utfordringer og muligheter på grunn av det vekslende miljøet, der vær og årstider endrer landskapet. Fjørtoft sin undersøkelse og flere andre studier (2001; Grahn mfl., 1997) viser at førskolebarn sin motoriske utvikling blir fremmet i større grad ved fysisk aktivitet og lek i et landskap som er variert, enn på en lekeplass som er tradisjonell. Tradisjonelle lekeplasser er som oftest ikke gode nok for barns behov for bevegelseslek ifølge Frost (1992), da de gir for få muligheter, har lite utfordringer, og består av for få oppgaver som er åpne og problemløsende for de største barna (Fjørtoft, 2014, ss. 187- 188). Det barn ønsker er å finne områder som stimulerer sansene og aktiviteter som skaper mestring ved nye

utfordringer. Csikszentmihalyi (1977) sin teori om flyt handler om at utfordringene må være midt imellom lett og vanskelig for at de skal bli mestret. Sandseter sier at skogen er et naturområde, der det som oftest er utfordringer som passer for alle uansett forutsetninger. Skrenter, busker, trær, vann, dyr, insekter, variert terreng, blomster og bær er ulike elementer som naturområder ofte inneholder og på grunn av det varierte mangfoldet, så kan barn få mange og variert opplevelser og erfaringer gjennom utforskning (Sandseter, 2014, s. 22). De kan få erfaringer med å beherske skrenter og bakker, de kan smake og se på ulike bær og de kan klatre i trær.

Barns forutsetninger

Ifølge Erik H. Erikson, så befinner barn fra 3-6 år seg i stadiet som han kaller lekealderen. I denne alderen handler det om å utvikle egne initiativ for at omgivelsene skal bli mestret. Det handler også om å skape en likevekt mellom andres behov og sine egne behov (Hendry & Kloep, 2003, s. 34). Dette er egenskaper som er viktige å ha i den sosiale leken. Når barna har fylt tre år, begynner de å leke med andre barn, da deres språk har begynt å bli godt utviklet. I denne perioden er derfor den sosiale delen av leken viktig, der barna begynner å late som om og bruke fantasien sin (Storli, 2014 s. 346). Denne typen lek blir også omtalt som rollelek. Rollelek blir som tidligere nevnt under «Personalets roller ute» betegnet som en av de viktigste lekene, den er typisk for uteleken og barna er avhengig av voksne for å lære den.

For å forstå hvordan barn tar i bruk ulike områder, så kan vi ta i bruk begrepet *affordances*, som James Gibson (1979) har introdusert. *Affordances* handler om hvilke handlingsmuligheter et individ ser ved ulike elementer i et miljø. Det å ha flere steiner på rekke, kan invitere til å hoppe fra stein til stein, en bakke kan invitere til å løpe ned, og et tre kan invitere til å klatre i. Alle disse eksemplene er ulike *affordances* som et miljø kan invitere til. Ifølge Kyttå (2004), så kan *affordances* deles i aktualiserte og potensielle *affordances*. Muligheter som et individ både tar i bruk og oppfatter blir ifølge henne kalt aktualiserte *affordances*, mens muligheter som finnes, men som ikke blir tatt i bruk på grunn av et individs forutsetninger, det blir kalt potensielle *affordances* (Fjørtoft, 2013, ss. 66- 67). Et barn som tar i seg fart på dissa selv, både ser og tar i bruk muligheten for å få i seg fart på egen hånd, dette blir da en aktualisert *affordance*. Hvis et barn sitter på ei disse, men ikke begynner å ta i seg fart selv, kan dette ha med barnets forutsetninger å gjøre, at hun eller han ikke har lært seg å ta i fart selv og da blir dette en potensiell *affordance*. For at barn skal oppdage de potensielle *affordances*, så spiller personalet i barnehagen en viktig rolle med det å vise barna

mulighetene i miljøet. For eksempel hvis barn viser stor interesse for de ulike fargene på ulike naturmaterialer, kan de voksne sammen med barna samle ulike naturmaterialer og lage ³land art (Hagen & Sæther, 2014, s. 24).

Variert lek ute

«Trær med mange kraftige greiner er trolig det aller beste og mest varierte klatreobjekt» (Thorbergesen, 2012, s. 55). I tillegg hvis trærne har åpninger innimellom greinene og tykke greiner langt ned på stammen, så kan barn i alle aldre ha ulike muligheter for klatring. Det bør velges et klatrestativ med mange muligheter og utfordringer, hvis barnehagen mangler trær ifølge Thorbergesen. Dette med tanke på at barna skal kunne bruke det i større grad, da det har flere muligheter. Balansering på for eksempel stokker, steiner, stubber og rundt sandkassen er noe barn begynner tidlig med, så det å ha installerte apparater eller miljø som skaper rom for balansetrening er viktig, da denne aktiviteten mest sannsynlig er meningsfylt for dem. Det å plassere store steiner med en viss avstand på et uteområde, blir betegnet som en ressurs da de kan innby til å hoppe fra stein til stein. Det å utforme ulike ramper, kan invitere til å sykle på, hoppe fra og løpe på. Det å ha for eksempel variert tremateriale, ulike redskaper og utstyr, kan skape ulike muligheter, både til rollelek og til ulike konstruksjoner. Treplanker kan for eksempel inspirere til å konstruere ulike hytter. Små hus og hytter kan invitere til ulike roller og ulik lek og jo mer nøytralt bygget er, jo større muligheter gir det barna med tanke på å skape det de vil med fantasien. Snø, vann og sand er også elementer som kan innby til ulik lek, ved at de kan formes og brukes på ulike måter (Thorbergesen, 2012, ss. 50- 69). Klatrestativ, trær, stokker og steiner er ulike materialer som vi kan knytte til hvilke affordances barn ser og tar i bruk i et miljø. Hvilke muligheter barna ser, har med hvilke erfaringer de har fra tidligere, men har også med hvilke forutsetninger de har med tanke på blant annet alder, forståelse og ferdigheter.

³ Naturkunst (Moe & Øien, 2014, s. 56).

Metodekapittel

Valg av metode

Kvantitativ og kvalitativ metode er ofte de to metodene som vi deler den samfunnsvitenskapelige forskningsmetoden inn i (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2016, s. 27). Kvantitative metoder legger vekt på antall og utbredelse, mens den kvalitative metoden har fokus på å gå i dybden og legger vekt på betydning. Den kvalitative metoden kan ha få⁴ enheter med mye informasjon fra hver, mens den kvantitative metoden kan ha store utvalg (Thagaard, 2013, s. 17). Jeg valgte å innhente materialer ved hjelp av en kvalitativ metode, dette på grunn av at jeg så det som mest hensiktsmessig å gå i dybden ved å snakke med et mindre antall informanter.

Intervju av barnehagepersonalet

Intervju er en metode hvor vi bruker⁵ felten til å utvikle data. Et intervju gir informasjon om hvordan informanter, «opplever og forstår seg selv og sine omgivelser» (Thagaard, 2013, s. 58). Når vi ønsker å forske på erfaringer, holdninger og meninger, så mener Kvale & Brinkmann (2009) at det er kvalitative forskningsintervju som er egnet. Intervjustrukturen kjennetegnes ved at spørsmål blir stilt av intervjuer, samtidig som svarene til informanten blir fulgt opp. Denne intervjuformen er mer en dialog, enn kun spørsmål og svar (Johannessen m.fl., 2016, s. 145). For å samle inn materiale til min oppgave, valgte jeg å intervjuer barnehageansatte i to ulike barnehager. Grunnen til at jeg valgte intervju av voksne som innsamlingsstrategi, det har med at det er personalets fokus som oppgaven min bygger på, der jeg var avhengig av deres erfaringer, holdninger og meninger for å svare på min problemstilling.

Planlegging av datainnsamling

Under planleggingsfasen før alle informantene var klare, tenkte jeg på to mulige måter å gjennomføre innsamlingen av materialet på. Enten det å snakke med et mindre antall informanter fra fire barnehager, eller det å snakke med et større antall informanter fra en ordinær barnehage og fra en friluftsbarnhage. På grunn av tidsrommet jeg hadde og utvalg av informanter, så valgte jeg å snakke med flere informanter fra to barnehager, altså fra en friluftsbarnhage og fra en ordinær barnehage. I forkant av datainnsamlingene, så avtalte jeg

⁴ I denne sammenhengen informanter.

⁵ Det miljøet som undersøkes (Dalland, 2017, s. 76).

dag og tidspunkt for intervju via mail med styreren på barnehagene. Jeg lagde en intervjuguide (vedlegg 1) og et samtykkeskjema (vedlegg 2), og lånte en opptaker ved Dronning Mauds Minne. Intervjuguiden består av grunnleggende spørsmål om informantene og spørsmål om selve oppgaven. *Uterommet* og *Personalets roller* ble de to hovedtemaene som jeg stilte spørsmål ut ifra.

Beskrivelse av gjennomføring

Det første jeg gjorde var å la informantene få lese og signere på samtykkeskjemaet (vedlegg 1), de tok også en kopi av det. Det å ha en deltakers samtykke, det er utgangspunktet ved alle forskningsprosjekt (Thagaard, 2013, s. 26). Jeg gjennomførte et strukturert intervju, da jeg fulgte en intervjuguide med forhåndsbestemte spørsmål, rekkefølge og tema (Johannessen m.fl., 2016, s. 148). Jeg stilte grunnleggende spørsmål om informantene først uten opptaker, og brukte opptaker på resten av intervjuet. Jeg intervjuet en og en informant, da jeg syntes det var mest oversiktlig. Det å bruke en- til- en intervju er mest hensiktsmessig ifølge Johannessen m.fl., når vi ønsker beskrivelser som er detaljerte og fylldige med tanke på informantens forståelser, refleksjoner, meninger, holdninger, erfaringer og oppfatninger (2016, s. 146). Jeg gjennomførte intervjuene med informantene fra friluftsbarnehagen først. I etterkant av intervjuene med friluftsbarnehagen, ble jeg enig med mine veiledere om at tre informanter fra hver barnehage var mer enn nok. Ifølge Thagaard (2013), så bør ikke omfanget av antall informanter være større, enn at omfattende analyser kan gjennomføres (s. 65). Jeg gjennomførte derfor intervju med tre informanter fra den ordinære barnehagen. På friluftsbarnehagen intervjuet jeg fire personer og da jeg fikk for mange informanter valgte jeg bevisst å ikke bruke intervjuet fra informanten uten utdanning. Ved den ordinære barnehagen snakket jeg med informanter fra to barnehager under samme enhet, da styreren hadde tatt kontakt med begge barnehagene, der informanter fra begge barnehagene kunne delta. Jeg snakket med en fagarbeider fra hver barnehage og to pedagogiske ledere, der den ene pedagogen hadde lederansvar i tillegg. På den måten fikk jeg likt antall fagarbeidere og pedagogiske ledere fra begge barnehagene.

Utvalg av informanter

Jeg tok kontakt med mange barnehager ved å ringe til styreren på ulike barnehager. De som viste interesse fikk tilsendt et infoskriv (se vedlegg 3 og 4) om hvor mange informanter jeg ønsket å snakke med, mine temaer og den daværende problemstillingen for oppgaven.

Friluftsbarnhager fikk jeg raskt positivt svar fra og siden jeg hadde så mange informanter, spurte jeg en av informantene om hun ville være prøveinformant, noe hun ville. Det å ha et prøveintervju er av betydning og nytte, da du stiller bedre forberedt som intervjuer innen nye områder (Thagaard, 2013, s. 100). Flere av de ordinære barnhagene jeg kontaktet kunne ikke delta, men til slutt hadde jeg tre barnhager å velge mellom. Jeg valgte å gi mine informanter fiktive navn, dette for å skape en mer levende oppgave.

Informant 1

Jobber som pedagogisk leder ved en friluftsbarnhage, er kvinne, 42 år, ble utdannet førskolelærer i 2001 og har fra tidligere jobbet i en familiebarnehage i ti år. Hun har jobbet ved denne barnhagen i fem år og har til sammen jobbet 22 år i barnhage. I denne oppgaven blir hun omtalt ved det fiktive navnet Sofie.

Informant 2

Jobber som barne- og ungdomsarbeider ved en friluftsbarnhage, er kvinne, 27 år, er utdannet fagarbeider og har jobbet i barnhage i ni år. I denne oppgaven blir hun omtalt ved det fiktive navnet Anna.

Informant 3

Jobber som styrer i 20% og som pedagogisk leder i 60% stilling ved en friluftsbarnhage, er kvinne, 38 år, er utdannet barnehagelærer og er snart ferdig med en master i barnehageledelse. Hun har jobbet ved denne barnhagen i underkant av ett år og har fra tidligere erfaring med å jobbe i ordinære barnhager. Til sammen har hun ti års jobberfaring fra barnhage. I denne oppgaven blir hun omtalt ved det fiktive navnet Cecilie.

Informant 4

Jobber som pedagogisk leder ved en ordinær barnhage, er kvinne, 40 år, er utdannet førskolelærer og har til sammen jobbet i barnhage i 19 år. Hun har tidligere jobbet ved andre barnhager. I denne oppgaven blir hun omtalt ved det fiktive navnet Stine.

Informant 5

Jobber som pedagogisk leder ved en ordinær barnhage, er kvinne, 55 år, er utdannet førskolelærer og har til sammen jobbet i barnhage i 30 år. I denne oppgaven blir hun omtalt ved det fiktive navnet Inga.

Informant 6

Jobber som barne- og ungdomsarbeider ved en ordinær barnhage, er kvinne, 36 år, er

utdannet fagarbeider og har jobbet i barnehage i 13 år. I denne oppgaven blir hun omtalt ved det fiktive navnet Guri.

Analysearbeid

Det første jeg gjorde etter å ha gjennomført intervju med ulike informanter, var å skrive ned alt informantene sa, noe som kalles for transkribering (Dalland, 2017, s. 88). Etterpå sorterte jeg materialet for å få en bedre oversikt, der jeg samlet det de ulike informantene sa slik at de samme spørsmålene fra intervjuguiden ble plassert etter hverandre. Etter at jeg hadde lest og bearbeidet stoffet en god del, begynte jeg å samle stoffet ved hjelp av kategorisering, dette for å samle funnene. Kategorier blir i hovedsak brukt om ulike grupper, ved likheter i form av felles kjennetegn (Johannessen mfl., s. 165). Norske barnehager, barn, og lek er noen eksempler på hva en kategori kan være.

Metodekritikk

Reliabilitet og validitet er ifølge Silverman (2011) begreper som er sentrale ved diskusjoner om en forsknings troverdighet. Validitet handler om hvor gyldige forskerens tolkninger er og Seale (1999: 140) deler reliabilitetsbegrepet inn i intern- og ekstern reliabilitet. Intern reliabilitet handler om å være detaljert i beskrivelse av analyse og innsamling av data, mens ekstern reliabilitet handler om at andre forskere skal kunne utføre den samme forskningen i en annen situasjon. Ifølge han er det vanskelig å kunne oppnå ⁶repliserbarhet ved kvalitative studier (Thagaard, 2013, ss. 202- 204). Jeg brukte kvalitative intervju i min forskning. (...) «intervju, er i prinsippet basert på et subjekt-subjekt-forhold mellom forsker og de personer vi studerer» (Thagaard, 2013, s. 19). Måten jeg framstod på under intervjuene, kan ha vært med og påvirket mine data, da Thagaard (2013) sier at deltakeres oppfatning av forskeren, gir et grunnlag for deres informasjonsbidrag til prosjekt (s. 19). Det kan derfor stilles spørsmålsteget ved hvor stor validitet min forskning har, da jeg har snakket med et såpass lite utvalg informanter, i tillegg til at jeg som forsker kan ha vært med å påvirke mine informanter under intervjuene.

Etiske retningslinjer

I forkant av intervjuene fikk informantene mine lese og skrive under på et samtykkeskjema (se vedlegg 2). På skjemaet informerte jeg om at transkriberingen av datamaterialet skulle bli

⁶ Betyr det samme som ekstern reliabilitet.

anonymisert, deres svar ville bli behandlet konfidensielt, datamaterialet ville bli slettet innen utgangen av studiet og at de hadde mulighet til å trekke seg fra studien. Thagaard (2013) sier at man som informant alltid har rett til å trekke seg fra en studie. Dette handler om respekten for individets rett til å bestemme over sitt eget liv, der opplysninger som skal deles med andre er under den enkeltes kontroll (s. 26).

Kravet om konfidensialitet er et annet prinsipp innenfor etisk forskningspraksis. Dette innebærer strenge regler rundt oppbevaring og sletting av informanternes navn og andre opplysninger, for å hindre at opplysningene kan komme personene til skade. Jeg brukte fiktive navn på mine informanter, slik at opplysningene ble holdt konfidensielle (Thagaard, 2013, s. 28). Opptakene og andre opplysninger ble behandlet konfidensielt og slettet.

Funn

Resultater fra intervjuene med de ordinære barnehagene og friluftsbarnhagen, vil i denne delen bli lagt frem. Funnene vil bli presentert gjennom ulike overskrifter. Direkte sitat vil bli skrevet i *kursiv*.

Oversikt over informanter:

Ordinære barnehager

- Guri, fagarbeider
- Inga, pedagogisk leder
- Stine, pedagogisk leder

Friluftsbarnhagen

- Anna, fagarbeider
- Sofie, pedagogisk leder
- Cecilie, pedagogisk leder og styrer

Utetid sommer og vinter

I friluftsbarnhagen og i de ordinære barnehagene er de største barna ute hver dag.

Friluftsbarnhagen

Informantene forteller at det ikke er så stor forskjell på hvor mye de er ute på sommeren og på vinteren. Ifølge Anna er de ute hele tiden på sommeren og det hender at de må gå inn en tur om noen blir kalde på vinteren. Pedagogen forteller at de kan drøye en halvtime med å gå ut på grunn av snøstorm eller -20 °C, men at de som oftest er ute resten av dagen etter frokosten hele året. På vinteren kan de spise frokost utenfor eller inne i lavvoen, men at de spiser oftere ute om sommeren.

Ordinære barnehager

Informantene forteller at det er litt forskjell på hvor mye de er ute på sommeren og på vinteren. De er ute størsteparten av tiden på sommeren, enten hele dagen eller fra etter frokosten, men at de i Stine sin barnehage tar inn barn for å hvile og slappe av fra sola hvis det er veldig varmt ute. Den ene pedagogen forteller at de av og til er ute på formiddagen om

vinteren og Stine forteller at de alltid har en gruppe med barn ute. I begge barnehagene går de inn for å spise lunsj og etterpå er de ute igjen resten av dagen. Stine forteller at de må ta hensyn til hvor kaldt det er ute, om kinnene eller fingrene blir kalde og med tanke på hvor mye klær barna har.

To av informantene legger vekt på at praktiske årsaker som bekledning er av betydning med tanke på hvor mye de kan være ute på vinteren. Pedagogen forteller at hvis barna har for lite klær, må de vente med å gå ut på formiddagen, så de heller kan være ute på ettermiddagen. Det hender at de må gå inn igjen på grunn av at barna blir bløte. De oppfordrer derfor foreldrene til å ha med nok skifteklær.

Turer og muligheter i nærmiljøet

Friluftsbarnehagen

De går gjennomsnittlig på tur 3 dager i uken. Sofie påpeker at de nesten er på tur når de går ut døren, da barnehagen ligger i skogen. De går som regel en tur med noen av barna hver dag, sier Cecilie og at de har turdager i tillegg. De har faste turplasser i nærmiljøet og siden de ikke har noen gjerder rundt barnehagen, så betegner pedagogen turområdene som en del av utearealet deres.

Sofie

Det en annen barnehage kanskje ville sagt er å gå ordentlig på tur og må planlegge det i god tid, det er sånn som vi tar på sparket på morgenen. I dag går vi dit, så vi er jo egentlig nesten på tur hver dag.

Pedagogen forteller at de har tilgang på mye tau og pinner. I tillegg til turene ved de faste turplassene i nærmiljøet, drar de på tur til fjæra og til områder i byen. Hun betegner derfor barnas tilbud som variert.

Ordinære barnehager

Guri og Stine sier at de er på tur minst en gang i uken. Inga derimot forteller at de går på tur utenfor gjerdet gjennomsnittlig to til tre dager i uken.

Pedagogene forteller at de har mange muligheter i nærmiljøet. De har et vatn i nærheten, de pleier å ha faste uteuker oppi et skogsområde, de kan gå på tur til noen bakker i nærmiljøet og de bruker å besøke hverandres lekeplass. De kan gå turer rundt vannet, plukke skjell og andre naturmaterialer og bade i vannet. På flere av disse områdene har barna mulighet til å klatre i

trær og de pleier å dra på aketurer oppi skogsområdene. Stine forteller at de går mye til en idrettshall på vinteren og Inga forteller at de bruker å gå på tur til barneskolen og være inne i gymsalen.

Barnehagens uteområde

Friluftsbarnehagen

De betegner uteområdet som skogen og Cecilie beskriver område som utvidet, siden de ikke har noen gjerder. Det eneste de har av standard lekeapparat er en sandkasse med sandkasseleker. De har trær å klatre i, slengtau i trærne og fjellskrenter. Cecilie karakteriserer område som variert og med mange muligheter.

Ordinære barnehager

Stine

Hun forteller at de har en fotballbane, som også er som en åpen plass på uteområdet. De har mange mindre sandkasser med sandkasseleker, klatrestativ og de har laget sykkelbaner. De har en liten bakke, mens resten av område er flatt.

Inga og Guri forteller at deres område inneholder bakker, skråninger, ulendt terreng og området gir rom for at barna kan gjemme seg litt bort og holde på for seg selv, da de har mange bygninger som skaper kriker og kroker. De har en klatrevegg, sklier, ulike dissers, store furubusker, en buss og en sandkasse med sandkasseleker.

Motivasjon og utfordringer i uterommet

Friluftsbarnehagen

Når jeg spurte informantene om barna virket å være motiverte og få nok utfordringer i uterommet, så svarte informantene: *Ja, definitivt*, *Ja det gjør dem* og *Ja, absolutt*, så det er tydelig at de synes det. Ifølge fagarbeideren får barna motivasjon av hverandre og når de mestrer å klatre i trær. Det er nok utfordringer og alltid noe å finne på, forteller Sofie. Det blir en naturlig progresjon i naturen, slik at for de minste barna kan det være nok utfordring å komme seg bort til et tre over røtter og ulendt terreng og at de etter hvert begynner å komme seg oppå ei grein, før de klatrer enda høyere opp. Cecilie nevner berget de har på den ene turplassen, hvor de minste barna klatrer på små steiner, mens de største barna er inn og ut av hula, og oppå de høyeste steinene.

Ordinære barnehager

Når jeg spurte informantene om barna virket å være motiverte og få nok utfordringer i uterommet, så var ikke informantene like overbevisende, som i friluftsbarnhagen, da de svarte: *Ja, det tror jeg, de fleste gjør nok det, tror jeg og ja, det synes jeg.* Inga nevner at de største barna ofte får flere turer, f.eks. i skogen over flere dager, dette er viktig for at barna skal få nok utfordringer og bli motiverte. Ifølge fagarbeideren utfordrer barna seg ut ifra hvor langt de har kommet i utviklingen sin og nevner at de største barna klarer å klatre oppå busstaket og kommer seg opp den høye sklia, så de har hele tiden noe de kan streve mot.

Hva blir lekt mest med?

Friluftsbarnhagen

Anna sier at det er en del sandkasselek. De holder på mye med det de finner, som pinner og steiner og de klatrer mye på berg og i trær. De har huler på enkelte av turmålene, som barna klatrer inn og ut av. Om vinteren er det mye aking, skigåing og leking i snøen. I denne leken forklarer Sofie at det er mye fantasilek og rollelek. *De er veldig kreative da, de finner stubber som er bil, og dem kjøre (...).*

Ordinære barnehager

Pedagogene forteller at det blir syklet mye om sommeren og på vinteren er det mye aking. Det er mye graving i snøhauger og en del barn renner seg på ski. Ifølge Inga har de en klatrevegg med sklie som blir brukt mye. Begge pedagogene nevner disse som populære. De er på en måte fullbooket hele tiden, sier Stine. Rollelek blir lekt uansett årstid, men at barna tar i bruk ulikt materiale. De lager områder i snøen eller bakom noen busker og de forflytter seg mens de leker. Spader blir brukt til mye forskjellig. Barna bruker blant annet å sette spader opp ned oppi melkekasser så de skal forestille is. Biler blir brukt en god del, der det kan variere hvilke lekescener de har, om det er en racerbane eller en arbeidsplass. Fagarbeideren nevner at det som blir brukt mest må være bøtter og spader, siden det brukes hele året. Spadene later barna som er tryllestav og alt mulig. Biler og pinner blir å brukt en del.

Hva er viktig for å skape rike og varierte utemiljø?

Friluftsbarnhagen

Informantene fra friluftsbarnhagen legger ikke til rette på noen annen måte, enn at de lar

barna bruke naturen og påpeker at de har høy terskel for å si «det der kan du ikke gjøre». Fagarbeideren synes at det er viktig at barna får utforske og bli glad i naturen og at de lærer og mestrer at de har usynlige grenser.

Pedagogen legger vekt på at barna skal få lov til å utfolde seg i naturen gjennom å klatre i trær og løpe nedover bakker. Hun ser viktigheten av at barna kan stikke seg litt bort uten at de voksne er helt oppå dem og den friheten barna har, da de ikke har synlig gjerder. Ifølge henne er det ikke dirkete tilrettelagt noe på uteområdet bortsett fra sandkassen, slik at området er naturlig. Personalet legger til rette for at alle er aktive, slik at ingen står utenfor. Det er viktig at de voksne er med og aker og hjelper de med å drive leken videre om de trenger det. Barna er så flinke til å leke seg, slik at Sofie kan føle at hun bare står og ser på barna. Derfor har personalet snakket om viktigheten av å være tilstede og være observante, hvis barna skal trenge hjelp.

Cecilie legger vekt på å ha trær, ⁷bergknauser, ha noe vann, og det å ha natur for den forandrer og utvikler seg sammen med barna. Alle barn på alle nivå finner utfordringer i naturen, og det blir mindre konflikter siden de slipper å stå å krangle om ei disse.

Ordinære barnehager

Guri

Hun synes at variert terreng er viktig, det at barna får muligheten til å utforske, bruke kroppen sin, utfordre seg selv og det å oppleve og undre seg over ting i utemiljøet.

Inga

Det er viktig at de som jobber der er til stede og er med og inspirerer uteleken. Alt kommer an på oss som jobber i barnehagen, sier hun. For å inspirere et godt lekemiljø er det viktig at det er variert og at det gir inspirasjon til leken, slik at det skaper en nysgjerrighet og fantasi. Hun betegner vatn og sandkasselek som populært om sommeren og at snøen har mange muligheter. De voksne må gi barna litt ledetråder, da det ikke trenger å bli inspirerende lek til barna om de har mange apparater. Det er viktig å ha trær og det å ha apparater med flere muligheter, som de kan bygge videre på. Hun ser viktigheten av at barna får bruke materialer på ulike måter og at barna får utfordre seg selv. Personalet pleier å organisere regelleker, som for eksempel *alle mine kyllinger*. På vinteren lager de skulpturer, snømenn og hopp i

⁷ Synonym- utsiktsplatå.

akebakken til barna. De har også malt i snøen med pensler og hatt maling på flasker som barna har fått sprute utover i snøen.

Stine

Hun legger vekt på det å ta med barna på turer og forteller at de ikke har noe langt å gå engang. Hun tror at det er mer hva de voksne tilbyr barna, hva de tillater, hvor mye de engasjerer seg, og hvilke spennende ting de viser barna, enn hvilke apparater og leker de har. Hun forteller at de tilbyr ballaktiviteter og de har prøvd stylvter. De prøver å introdusere gamle sangleker, som *alle mine kyllinger* og *fisken i det røde hav*. Av og til organiserer de stafetter der barna bærer potet på skje og de organiserer konkurranser der det er om å gjøre å bære mest mulig ved.

Personalets tanker om egen rolle

Friluftsbarnhagen

Personalets oppgaver er å følge med barna, være til stede og hjelpe de som trenger hjelp med å bli inkludert i lek. Cecilie hevder at det handler om å være gode rollemodeller med tanke på å vise gleden av å være ute. De må vise muligheter, være undrende sammen med barna, støtte dem i det de gjør og organisere turer for å skape varierte opplevelser. Sofie sier at de må passe på at barna har det bra og legge til rette for de som trenger det.

Ordinære barnehager

Guri forteller at barna skal føle seg trygge. Deres hovedrolle er å ha oversikt, se til at alle har det bra og inkludere barna i lek. Hun nevner at det er nødvendig å observere litt på avstand noen ganger. Stine forteller at de alltid har noen som vil holde i hendene til de voksne, og da er det deres måte å hjelpe dem inn i leiken og å bringe leken videre.

Inga nevner det å ta med barna på turer året rundt for å inspirere uteleken. Hun nevner at i skogen er det mange muligheter, men at det er de voksne som må være den inspirerende og gjøre barna oppmerksomme på ulike ting de ser, ved å vise entusiasme. Hun nevner også det med å være til stede, inspirere leken, samtidig som de observerer hva barna leker. Hun legger vekt på betydningen av å ha fått med seg leken fra starten av, så man slipper å drive med ⁸brannslukking om det skulle bli en konflikt, men at man heller kan gå inn og veilede barna.

⁸ Komme på etterskudd, vet ikke hva som har skjedd.

Personalets fokus og deltakelse i uterommet

Friluftsbarnhagen

Cecilie og Anna forteller at barna ikke vil at de voksne skal delta i rolleleken, så de deltar derfor lite i den. Det er nesten sånn at om de voksne nærmer seg leken, så går barna lengre unna og starter en ny lek.

Fagarbeideren forteller at hvis barna for eksempel snakker om et ekorn, går personalet inn og fortsetter samtalen. Hun forteller at de har laget noen plakater med ulike dyr, som de pleier å ta med ut, så de får se hva ulike dyr spiser, hvordan de ser ut som babyer, og hvordan de bor. De voksne deltar i leken om barna spør om det, eller om de selv ser at barna trenger en voksen. Ifølge Cecilie deltar personalet på ski, aking og klatring. De er med på tur og er en samtalepartner for barna. Ellers er det viktig å støtte og hjelpe barna inn i leken, spesielt med tanke på barn med et annet morsmål.

Ordinære barnehager

Fagarbeideren forteller at fokuset er at alle skal ha noen å være sammen med og legger vekt på at personalet må være oppmerksomme og våkne med tanke på om noen er lei seg eller om noen går alene. Hun sier at personalet må bevege seg mye, slik at de ikke blir stående på et sted.

Pedagogen forteller at personalet må være inspirerende, de må være der for barna og være der det skjer. Hun forteller at de ikke trenger å være aktive og starte opp leker bestandig, men at de må observere, se hva barna leker, få med seg hvorfor det oppstår konflikter og se hvem som går alene. Noen liker å være alene, mens andre trenger hjelp til å bli med i lek. Mange barn vil ha voksenkontakt og oppmerksomhet fra de voksne, da tar pedagogen med seg barna og hører om flere barn vil være med på f. eks. aking.

Ifølge Stine snakker de mye om å dele de voksne på hele området og at de kan bytte litt på å følge med ulike barn. Når noen kommer fra pause, så er de veldig obs på å informere om hvordan det har gått og om det er noen de må følge opp eller som trenger litt ekstra hjelp. De jobber med å finne ut hva som er viktig for deres barnegruppe å ha fokus på ute, hvilke enkeltbarn som må følges opp og at det blir konsekvent fulgt opp. Det høres veldig strengt ut, sier hun, men forteller at de har barn som bryter grensene nesten hele tiden.

Tilrettelegging for varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer

Friluftsbarnhagen

Fagarbeideren forteller at ikke alle barna mestrer å klatre i trær eller å komme seg opp på berget på turplassen. Da stiller de voksne opp med å være til stede og de står under i tilfelle noen skal falle. Pedagogen legger vekt på at barna skal få lov til å klatre i trær og leke seg. Hun forteller at barn som starter tidlig med å klatre, mestrer det godt når de bli større. Når barn mestrer å klatre i trær, så får de klatre så høyt de vil. Måten de legger til rette på er å være støttende, så barna tar utfordringer og utforsker omgivelsene.

Ordinære barnehager

Inga synes at de har et variert uteområde som inspirerer til allsidig lek. De har et variert utemiljø, hvor barna kan balansere rundt sandkassen, klatre i klatreveggen, de har skråninger, en liten bakke og de har ei hinderløype der de kan balansere. Personalet oppfordrer barna til å bli med å klatre, de går på turer både i oppover og nedoverbakke og besøker både skog og sjø. De har også en skolegård de kan gå til og de kan besøke andre barnehager.

Personalets syn på leker, materialer og praksis

Friluftsbarnhagen

Sofie påpeker at de ikke har noe lekeapparat eller hus, men at barna bygger det på fantasien sin. De bruker pinner som de finner, de klatrer i trær og de lager seg faste plasser som er hjem og skole i uteområdet. Pedagogene forteller at de ser forskjell på barn som går i ordinære barnehager og friluftsbarnhager med tanke på motorikken og Cecilie ser forskjell på barna med tanke på evne til konfliktløsning, sosial lek og språk. Hun forteller at voksenrollen gikk mer på konfliktløsning og utvidelse av leken, da hun jobbet i ordinære barnehager, men at de i friluftsbarnhagen ikke har det samme behovet, da det er mindre konflikter. De utvikler seg på en annen måte, når de får bruke naturen og får være ute hele dagen, kontra å ha et uteområde med klassiske dissestativ, asfalt og sykkel. De har noen bøtter og spader på friluftsbarnhagen, men at disse lekene ikke er mest populære, da de holder på mer med det de finner.

Ordinære barnehager

Stine forteller at hun var med på et prosjekt om fysisk aktivitet og helse. De ønsket å finne ut om alle barn er aktive i barnehagen, noe de fant ut at de ikke var, da det ofte er de samme barna som sitter i sandkassen, løper og klatrer. Ved at de voksne bidro på nye måter ute, så fikk de erfart at flere barn ble glad i å finne på ting. På bakgrunn av prosjektet mener hun at det personalet gjør i utetiden og hva de legger til rette for, avgjør ofte hva barna gjør, men at noen barn er kreativ og gjør mye selv.

Inga forteller at hun har inntrykk av at barna blir fortere lei av *faste lekeapparater*, men at det kommer an på hvordan de er utformet og forteller at de har et par små sklier, som ikke er så populære, de gir ikke så mye muligheter.

Drøfting

I denne delen av bacheloroppgaven vil jeg løfte frem de tydeligste funnene, og drøfte dem opp imot relevant teori og i sammenheng med min problemstilling: ***Hvordan legger personalet i en friluftsbarnehage, i forhold til en ordinær barnehage, til rette for variert lek i uterommet for de største barna i barnehagen?***

På bakgrunn av at jeg intervjuet ansatte fra to ordinære barnehager, vil de bli kalt barnehage 1 og barnehage 2 for å skille dem, mens friluftsbarnehagen blir kalt barnehage F. Jeg vil dele opp i disse overskriftene under drøftingsdelen: «utetid sommer og vinter», «barnehagens uteområde», «turer og muligheter i nærmiljøet», «personalet i barnehagen» og «avslutning».

Barnehagenes utetid, uterom og muligheter i nærmiljøet, er ulike faktorer som er av betydning for hva personalet kan legge til rette for i uterommet.

Utetid sommer og vinter

Alle informantene forteller at de største barna er ute hver dag. Hvor mye de er ute, er noe varierende med tanke på vær, klær og årstid, men alle har fokus på å være mye ute. I barnehage F er det ikke så stor forskjell på hvor mye de er ute på sommeren og vinteren. I barnehage 1 og 2 er det derimot litt forskjell. I barnehage F er de som regel ute etter frokosten uansett årstid, mens i barnehage 1 har de kun en del av barnegruppen ute på formiddagen på vinteren og i barnehage 2 er de ute av og til. Om sommeren er de ute i mye større grad, enten fra etter frokosten eller hele dagen, men at de i motsetning til barnehage 2, tar inn barn for å hvile og slappe av fra sola i barnehage 1. De spiser ofte frokost inne i lavvoen eller utenfor på vinteren i friluftsbarnehagen, noe som er til forskjell fra barnehage 1 og 2.

Hvis det er snøstorm eller -20 °C, så kan barnehage F drøye en halvtime med å gå ut og det hender at de går inn en tur på vinteren om noen blir kalde. De må ta hensyn til hvor kaldt det er ute og om kinnene eller fingrene blir kalde, forteller Stine (barnehage 1). I barnehage 1 og 2 fortalte de at praktiske årsaker som hvor mye klær barna har spiller en stor rolle med tanke på hvor mye de er ute om vinteren. På den ene siden er det til dels like årsaker til at barnehage 1 og F er mindre ute om vinteren, da de begge tar hensyn til utetemperatur og om barna blir kalde. På den andre siden spiller klærne en stor rolle i barnehage 1 og 2, en faktor som ikke ble nevnt en gang i barnehage F. Det kan derfor ses som at det er en større forventning både fra barnehagens side, men også fra foreldrenes side at barna har nok klær til å være ute i all slags vær i barnehage F. Foreldrenes ressurser og prioriteringer kan være ulike i forskjellige

barnehager, men ifølge rammeplanen (2017, s. 31) står det under fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse at barnehagen skal bidra til at barna «opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt». Det betyr at personalet i barnehagen har et lovfestet ansvar for å sikre og bidra til at barn i barnehagen får allsidige bevegelseserfaringer året rundt, og sånn som jeg ser det er det å ha nok klær en del av forutsetningene for at barna skal oppleve glede og trivsel ute.

Barnehagens uteområde

Informantene jeg snakket med har tre ulike uteområder, men kan også betegnes som like, da alle tre har sandkasse med sandkasseleker. Barnehage 1 og 2 har begge tradisjonelle uteområder (Hagen & Sæther, 2014), da begge uteområdene består av de faste installasjonene sandkasse, disse, og klatrestativ/klatrevegg, mens barnehage F har et uteområde som er skogspreget med kun sandkasse som fast installasjon. Vi ser av teori (Frost, 1992) at tradisjonelle lekeplasser som oftest ikke er gode nok for barns behov for bevegelseslek, da de gir for få muligheter, har lite utfordringer og består av for lite oppgaver som er åpne og problemløsende for de største barna (Fjørtoft, 2014). Inga (barnehage 2) har inntrykk av at barna blir fortere lei av *faste lekeapparater*, men at det kommer an på hvordan de er utformet, og forteller at de har et par små sklier, som ikke er så populære. På en annen side så forteller både Inga og Stine (barnehage 1 og 2) at disse, som også er fastmonterte apparater er veldig populære. Jeg tenker at dette kan ha med at barna synes at det er moro å disse, men for å se det fra en annen synsvinkel, kan det bety at barna ikke ser noen andre muligheter i uterommet. Denne tanken kan ses i sammenheng med James Gibson (1979) sin teori om affordances, som handler om hvilke handlingsmuligheter barna ser i uterommet. Hvis det å disse er det eneste barna ser av muligheter, så kan jo miljøene betegnes som fattige, da de har få muligheter. For å se det på den andre siden, kan det finnes flere potensielle affordances i uteområdet, men at det å disse var den eneste aktualiserte affordance de så (Fjørtoft, 2013). For at barna skal se flere potensielle affordances i utemiljøet, så spiller personalet en viktig rolle som rollemodeller med å vise barna ulike handlingsmuligheter (Hagen & Sæther, 2014).

I alle tre barnehagene har de tilgang på bøtter og spader. I de ordinære barnehagene blir bøtter og spader brukt mye. De forteller at spadene blir brukt som tryllestav og is. I friluftsbarnhagen derimot foretrekker barna å bruke ulike materialer de finner i skogen. Det tenker jeg kan ha med at naturmaterialene er mye mer spennende, da de er udefinerte og kan

brukes til hva de vil. På en annen side så tenker jeg at bøtter og spader også kan brukes til mye, selv om de er definerte leker. I de ordinære barnehagene beviser de dette, da spadene kan bli både en tryllestav og is. I disse barnehagene har ikke barna et like stort mangfold av naturmaterialer, som i friluftsbarnehagen og da er kanskje bøtter og spader det som gir mest muligheter, da lekene ikke er fastmonterte og kan brukes på flere måter. Barnehageforskeren Norèn- Björn (1993) sier på bakgrunn av sin forskning at barna bruker minst tid på faste lekeapparater, når området er lagt til rette for variert lek. Det er løse materialer og flyttbare leker som blir brukt mest når de har tilgang på det og barna skaper nye lekearenaer ved at de flytter rundt på lekematerialer (Thorbergesen, 2012). I barnehage 1 og F forteller informantene at barna skaper ulike lekearenaer og at de flytter på seg i leken. I barnehage 1 leker barna rollelek hele året, men at de bruker ulike materialer i leken ut ifra årstiden, for eksempel kan de lage ulike rom i snøen eller bakom noen busker. Lekebiler blir også brukt mye, der de skaper ulike lekescener som for eksempel en racerbane og en arbeidsplass. I friluftsbarnehagen forteller de at barna finner pinner og bruker dem i leken og at de har laget seg faste plasser i utemiljøet som de leker at er hjem og skole.

På bakgrunn av tidligere erfaringer forteller en informant fra barnehage F at mye av voksenrollen gikk på konfliktløsning, da hun jobbet i ordinære barnehager, men at barna i friluftsbarnehagen ikke har det samme behovet, da det oppstår mindre konflikter. Denne erfaringen kan være med å støtte opp under teorien, da barna kanskje har nok utfordringer og muligheter i skogen og dermed ikke har det samme behovet for å være uenige og krangle. Sandseter (2014) sier at skogen er et naturområde, der det som oftest er utfordringer som passer for alle uansett forutsetninger. Informanten støtter denne teorien, da hun forteller at det blir en naturlig progresjon i naturen, slik at for de minste barna kan det være nok utfordring å komme seg bort til et tre over røtter, og at de etter hvert kommer seg oppå ei grein før de klatrer høyere opp. De har også steiner i ulike størrelser, som passer for barn i ulike aldre. Disse to eksemplene kan knyttes til Csikszentmihalyi (1977) sin teori om flyt, der barna får utfordret seg mellom det som er vanskelig og lett gjennom et miljø som gir utfordringer for barn på ulike nivå (Sandseter, 2014).

Fjørtoft (2014) sin undersøkelse og flere andre studier (2001; Grahn mfl., 1997) viser at den motoriske utviklingen til førskolebarn blir fremmet i større grad ved fysisk aktivitet og lek i et landskap som er variert, enn på en lekeplass som er tradisjonell. To informanter fra barnehage F kan støtte denne forskningen og forteller at de ser forskjell på barn som går i ordinære

barnehager og i friluftsbarnhager med tanke på motorikken. Cecilie forteller at hun ser forskjell med tanke på evne til konfliktløsning, sosial lek og språk. Ifølge henne utvikles det på en annen måte, når de får bruke naturen og får være ute hele dagen, kontra å ha et uteområde med klassiske dissestativ, asfalt og sykkel. Når jeg spurte informantene om barna virket å være motiverte og fikk nok utfordringer i uterommet, så svarte informantene fra friluftsbarnhagen tydeligere på at barna fikk det. I barnehage F startet alle med å si «ja», der en av de sa: «Ja, definitivt», mens i de ordinære barnehagene svarte to av informantene mer nølende og sa: «De fleste gjør nok det», og «Ja, det tror jeg». Det kan hende at personalet i friluftsbarnhagen er mer overbevist om at de har et bra uteområde i forhold til de ordinære barnehagene, da de svarte mer overbevisende. Forskning og de selv har erfart at motorikken til barna er bedre i varierte uteområder, enn på tradisjonelle lekeplasser, i tillegg til at de har erfart at barna har mindre konflikter på friluftsbarnhagen. Jeg velger å definere friluftsbarnhagen sitt uteområde som variert, da det er et skogspreget område som inneholder løsmaterialer. Det å ha løse materialer er ifølge Thorbergsen (2012) en av faktorene som skaper variasjon over tid gjennom at miljøet blir dynamisk og det blir ifølge Fjørtoft (2014) skapt mange muligheter i naturområder på grunn av det vekslende miljøet. På bakgrunn av forskning og friluftsbarnhagen sine erfaringer, kan det derfor ses som at uteområdet til friluftsbarnhagen er bedre.

Turer og muligheter i nærmiljøet

På friluftsbarnhagen går de gjennomsnittlig på tur tre dager i uken, mens i de ordinære barnehagene går de på tur minst en gang i uken. De ordinære barnehagene har tilgang på både bakker, skog og et vatn i nærmiljøet sitt og bruker også å besøke hverandres lekeplass, en idrettshall (barnehage 1) og barneskolens gymsal (barnehage 2). Sånn som jeg ser det så har de ordinære barnehagene mange muligheter i nærmiljøet sitt, som både er varierte og som gir ulike opplevelser og utfordringer for barna. Med utgangspunkt i at store deler av barnehagetiden blir brukt ute, så er barn avhengige av dynamiske utemiljø som skaper variasjon over tid. Dette med tanke på at barna er utforskende og nysgjerrige, og dermed ikke bruker så lang tid på å utforske for eksempel ei sklie (Hagen & Sæther, 2014). Når barnehagene besøker skogsområder, områder med bakker og et vatn, får barna erfaringer med dynamiske utemiljø, da disse områdene inneholder løsmaterialer som steiner og pinner, som barna kan ta i bruk og forme som de selv vil (Thorbergsen, 2012). For å se det i sammenheng med antall turdager per uke, så synes jeg ikke at barnehagene utnytter de gode mulighetene de

har i nærmiljøet sitt godt nok. For å se det på den andre siden, så kan det hende at de stort sett drar på tur oftere enn en dag. I sammenheng med det Inga (barnehage 2) forteller, så får de største barna ofte flere turer f.eks. i skogen over flere dager, dette for at barna skal få nok utfordringer og bli motiverte. I friluftsbarnehagen forteller dem at de går på tur rundt om i nærmiljøet til barnehagen også drar de av og til på tur til fjæra og til byen. Turplassene i nærmiljøet, betegner de som en del av uteområdet sitt, da de ikke har noen gjerder rundt barnehagen. Flere av informantene forteller at de går på tur hver dag og at de kan finne på spontant hvor de skal gå samme dag. Sann som jeg ser det så har både friluftsbarnehagen og de ordinære barnehagene mange muligheter i nærmiljøet sitt. Likevel kan det ses som at det er lettere for friluftsbarnehagen å dra på turer, da de ofte drar spontant på turer og de bruker områder som er en forlengelse av sitt eget uteområde, i motsetning til barnehage 1 og 2, som må gå lengere på tur og til steder utenfor deres eget uteområde. Friluftsbarnehagen drar også oftere på tur utenfor «gjerdene», enn det de ordinære barnehagene gjør. Dermed vil jeg si at det er både lettere og mer tilrettelagt for at friluftsbarnehagen kan utnytte mulighetene i nærmiljøet sitt. For å se det fra en annen side, så består de ordinære barnehagene av flere avdelinger, mens at friluftsbarnehagen består av en. Det kan være en faktor som spiller inn med tanke på antall turdager per uke, da barnehage 1 og 2 mest sannsynlig må hjelpe til på de andre avdelingene ved sykdom osv.

Personalet i barnehagen

En forskjell jeg ser på bakgrunn av funnene er at personalet i barnehage 1 og 2 virker å organisere og legge til rette for flere aktiviteter, enn det personalet i friluftsbarnehagen gjør. I både barnehage 1 og 2 blir det nevnt at de voksne introduserer sangleker og regelleker, som for eksempel alle mine kyllinger og fisken i det røde hav. Det å introdusere sangleker og regelleker kan vi se i sammenheng med rollen *aktiv kulturformidler*. På bakgrunn av at barna er så lenge i barnehagen, så blir det lite kulturformidling fra et barn til et annet på fritiden. Derfor er det viktig at de som jobber i barnehage lærer barna disse lekene, slik at barnekulturarven videreføres (Thorbergson, 2012). I barnehage 1 fortalte informanten at de tilbyr ballaktiviteter og de har prøvd stylter. Av og til organiserer de stafetter der barna bærer potet på skje og de har konkurranser der det er om å bære mest mulig ved. I barnehage 2 har de laget skulpturer, snømenn og hopp i akebakken til barna. De har også malt i snøen med pensler og hatt maling på flasker som barna har fått sprute utover. I friluftsbarnehagen bruker de å gå inn og fortsette samtalen sammen med barna om de for eksempel snakker om et eikorn. De har også laget plakater med ulike dyr, som viser hvordan dyret ser ut som baby, hva det

spiser, og hvordan dyret bor. Det å gå inn og fortsette samtalen sammen med barn, ser jeg i sammenheng med rollen *engasjert samtalepartner* (Thorbergson, 2012), da de viser engasjement for det barnet snakker om, samtidig som personalet kan være med å styrke og berike barnets interesse for det gitte dyret ved å lage plakater. Når jeg spurte personalet hva som er viktig for å skape rike og varierte utemiljø, så fikk jeg inntrykk av at personalet i de ordinære barnehagene synes at voksenrollen er viktigst, mens personalet i friluftsbarnehagen la mer vekt på uteområdet. Informantene fra barnehage F legger ikke til rette på noen annen måte, enn at de lar barna bruke naturen og påpeker at de har høy terskel for å si «det der kan du ikke gjøre». Deres oppgave er å være rollemodeller, de skal følge med barna, være tilstede, legge til rette for de som trenger det og vise barna muligheter. Samtidig forteller en informant at deres rolle går mer ut på å være undrende og støtte barna i det de gjør, i motsetning til hva informanten erfarte ved ordinære barnehager, hvor voksenrollen gikk mer på utvidelse av leken og konfliktløsning. I de ordinære barnehagene forteller en informant at de har barn som bryter grensene nesten hele tiden, noe som kan forsterke det informanten i barnehage F har erfart. Det er viktig at personalet er til stede og inspirerer uteleken og det som er av betydning er mest hva de voksne tilbyr, tillater og engasjerer seg i. På bakgrunn av et prosjekt om fysisk aktivitet og helse, så fant de ut i barnehage 1 at ikke alle barn er aktive og at det ofte er de samme barna som sitter i sandkassen, løper og klatrer. Ved at de voksne bidro på nye måter ute, så fikk de erfart at flere barn ble glad i å finne på ting. Derfor mener informanten at det personalet gjør i utetiden og hva de legger til rette for, ofte avgjør hva barna gjør. På en annen side så forteller de i barnehage 2 at deres uteområde innbyr til allsidig lek, gjennom at de har en sandkasse man kan balansere rundt, variert terreng, skrenter og hinderløype. På bakgrunn av disse funnene så ser jeg at både friluftsbarnehagen og de ordinære barnehagene har fokus på både uterommet og voksenrollen, men at personalet legger til rette og inspirerer barna i større grad ved de ordinære barnehagene. Thorbergson (2012) legger vekt på at de voksne må delta ved ulike roller for at personalet skal fremstå som tydelige rollemodeller. Sånn som jeg ser det, så deltar personalet i de ulike barnehagene som tydelig overfor barna, bare på ulike måter. Der personalet i de ordinære barnehagene virker å være mer kreative, gi mer av seg selv, gjennom at de inspirerer og legger til rette for ulike leker, mens de i barnehage F har mer en observerende og støttende rolle i barnas utelek. Dette kan kanskje ha sammenheng med at uterommet til friluftsbarnehagen har nok utfordringer og varierte muligheter, gjennom at området inneholder både naturmaterialer og få fastmonterte installasjoner, i motsetning til de ordinære barnehagene som består av hovedsakelig fastmonterte apparater. Norèn- Björn (1993) påpeker at det blir brukt minst tid på fastmonterte lekeapparater, når barna har områder

tilrettelagt for variert lek. Denne teorien kan vi se i sammenheng med barnehagenes uteområde og i sammenheng med hvordan personalet legger til rette for variert lek for barna.

Avslutning

Problemstillingen min i denne oppgaven var:

Hvordan legger personalet i en friluftsbarnehage, i forhold til en ordinær barnehage, til rette for variert lek i uterommet for de største barna i barnehagen?

Før jeg startet med oppgaven hadde jeg noen tanker om hvordan de ulike barnehagenes praksis var og generelt om voksenrollen. Jeg hadde inntrykk av at de som jobber i friluftsbarnehager er mer ute, enn de som jobber i ordinære barnehager. Ut ifra mine funn fant jeg at min hypotese stemte og at friluftsbarnehagen jeg intervjuet var mer ute. En av de største begrensningene for de ordinære barnehagene var at barna ikke hadde tilstrekkelig med skifteklær, slik at selv om de var opptatt av å være ute, ble det mindre utetid.

Et annet inntrykk jeg hadde var at personalet i friluftsbarnehager er mer deltakende i barns lek enn i de ordinære barnehagene. På bakgrunn av mine funn ble konklusjonen en annen, da personalet i de ordinære barnehagene ga uttrykk for at de var mer aktive med å tilrettelegge, inspirere og delta i ulike former for leker sammen med barna. De deltok med både regelleker, organiserte konkurranser og stafetter m.m., mens personalet i friluftsbarnehagen hadde mer en undrende og støttende rolle sammen med barna, der de fikk utfolde seg mer selvstendig og med større frihet til å utforske sitt uteområde bestående av skog og variert terreng. Det vi ser ut ifra funnene er at personalet i friluftsbarnehagen legger til rette for variert lek på en helt annen måte, enn det de ordinære barnehagene gjør. Personalets roller kan ses i sammenheng med barnehagenes uteområde og mulighetene i nærområdet. Barna i friluftsbarnehagen får god variasjon og utfordringer igjennom sitt dynamiske uteområde, mens de ordinære barnehagene må oppsøke andre muligheter i nærmiljøet for å få samme variasjon. Det med vekt på teori hvor et skogsområde kan gi flere muligheter for barn i utvikling, enn det en tradisjonell lekeplass gir. Ut ifra resultatene ser vi at personalet i de ulike barnehagene får ulike roller med tanke på å legge til rette for variert lek, da uteområdene er ulike. Det vi kan se er at personalet i de ordinære barnehagene organiserer turer og er deltakende i barnas lek, dette nettopp for at barna skal få nok variasjon, mens personalet i friluftsbarnehagen deltar mindre, da barna får nok variasjon i uteområdet i seg selv. Min hypotese om at personale deltar lite i de største barnas lek ble derfor noe motbevist, da personalet i de ulike

barnehagene jeg intervjuet er delaktige med barna på ulike måter i uteområdet. Det trenger derimot ikke å bety at dette gjelder personalet i alle barnehager.

Referanseliste

- Arnesen, E.S., Gulbrandsen, K., Gundersen, A.H & Hovden, L. (2014). *Bevegelsesglede i barnehagen- Begeistringssmitte og tilrettelegging*. Oslo: Kommuneforlaget AS.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
- Fjørtoft, I. (2013). Barnas lekebiotoper- et landskapsøkologisk perspektiv på barns bruk av uteområder. I A. Krokstad, G.K. Hansen, K. Høyland & T. Moser (red.) *Rom for barnehage- Flerfaglige perspektiver på barnehagens fysiske miljø* (ss. 66-67). Bergen: Fagbokforlaget.
- Fjørtoft, I. (2014). Barn og bevegelse: Læring gjennom landskap. I E.B.H. Sandseter, T.L. Hagen & T. Moser (red.) *Kroppslighet i barnehagen- Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse* (ss. 187-188). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Greve, A. (2014) Barns vennskap og jevnaldningsrelasjoner. I V. Glaser, I. Størksen & M.B. Drugli (red.) *Utvikling, lek og læring i barnehagen- Forskning og praksis* (s. 386). Bergen: Fagbokforlaget.
- Hagen, T.L & Sæther, M (2014) Kreativ ute. I M, Sæther & T.L. Hagen (red.) *Kreativ ute- Barnehagepedagogikk med uterommet som læringsarena* (ss. 13-24). Bergen: Fagbokforlaget.
- Hendry, L. & Kloep, M. (2003). *Utviklingspsykologi i praksis*. Oslo: Abstrakt forlag as.
- Johannessen, A., Tufte, P.A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Abstrakt forlag AS.
- Moe, J & Øien, V.D. (2014) Kunst og håndverk og kreativ bruk av uterommet. I M, Sæther & T.L. Hagen (red.) *Kreativ ute- Barnehagepedagogikk med uterommet som læringsarena* (s. 56). Bergen: Fagbokforlaget.
- Olsen, T.M & Bratland, K. (2014) Språkstimulering i uterom. I M, Sæther & T.L. Hagen

(red.) *Kreativ ute- Barnehagepedagogikk med uterommet som læringsarena* (s. 141).
Bergen: Fagbokforlaget.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. (2017). Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Sandseter, E.B.H. (2014). Boblende glede og sug i magen: risikofylt lek i barnehagen. I

E.B.H. Sandseter & J.-O. Jensen (red.) *Vilt og farlig- om barns og unges
bevegelseslek* (s. 22). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Storli, R. (2014). Bevegelseslek i barnehagens uteområde. I E.B.H. Sandseter, T.L.

Hagen & T. Moser (red.) *Kroppslighet i barnehagen- Pedagogisk arbeid med kropp,
bevegelse og helse* (s. 346). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse- En innføring i kvalitativ metode.* Bergen:
Fagbokforlaget.

Thorbergesen, E. (2012). *Barnehagens uterom.* Oslo: Pedagogisk Forum.

Öhman, M. (2012). *Det viktigste er å få leke.* Oslo: Pedagogisk Forum.

Vedlegg

Vedlegg 1- Intervjuguide

Vedlegg 2- Samtykkeskjema

Vedlegg 3- Infoskriv til friluftsbarnhage

Vedlegg 4- Infoskriv til Ordinær barnhage

Intervjuguide

Bakgrunns spørsmål:

- Kjønn:
- Hvor gammel er du?
- Hvilken utdanning har du?
- Hvor lenge har du jobbet i barnehage?
- Hvilken stilling har du nå?
- Har du et ønske om et fiktivt navn?

Uterommet:

- Bruker dere å være ute hver dag, noen spesielle dager?
 - Er det forskjell på hvor mye dere er ute på sommeren og på vinteren?
 - Hvor ofte benytter dere området utenfor barnehagen, til for eksempel turer?
- Hvordan vil du beskrive barnehagens uteområde? Kan du gi noen konkrete eksempler på hva uteområdet inneholder? Hvilke typer aktiviteter/ lek ser du der?
- Hva tenker du er viktig for å skape rike og varierte utemiljø for barn? Hva synes du mangler på barnehagens utelekeplass?

Personalets roller:

- Hva ser du på som personalets roller/oppgaver i uterommet?
- Hvilket fokus har dere i uterommet, og hvordan deltar personalet? (Og hva deltar personalet med?)
- På hvilken måte legger dere til rette for varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer ute for barn?
- Legger dere til rette for ulike aktiviteter ut ifra barnas forutsetninger? Har du noen eksempler?
 - Hva har dere observert at barna leker mest med? Faste eller løse lekematerialer?
 - Virker barna å være motiverte og få nok utfordringer i uterommet?
 - Hvilke deler av uteområdet/leker virker å gi flest barn utfordringer på uteområdet?
- Har du noe du vil tilføre?

Samtykkeskjema

FORESPØRSEL OM DELTAGELSE PÅ INTERVJU TIL MIN BACHELOROPPGAVE.

Hei jeg heter Anita Hegglund Prestmo og er 23 år. Jeg studerer nå mitt siste år ved Dronning Mauds minne, ved fordypningen «Barns lek og læring i naturen». Jeg ønsker å finne ut mer om den voksnes roller i uterommet og hvordan de kan legge til rette for variert lek i min bacheloroppgave. Min problemstilling er: Hvordan legger personalet i barnehagen til rette for variert lek i uterommet for de største barna i barnehagen?

Din deltakelse innebærer å delta på et intervju i rundt en halvtime. Under intervjuet vil det bli brukt en opptaker og notater, dette for at jeg skal kunne få med meg alle detaljene og følge bedre med under samtalen. Transkribering av datamaterialet vil bli anonymisert og dine svar vil bli behandlet konfidensielt. Datamaterialet vil bli slettet senest innen utgangen av studiet, Mai 2018. Ved spørsmål til deltakelsen eller annet, så kan du kontakte meg eller mine veiledere.

Mine veiledere er:

Per-Arvid Wold, e-post: paw@dmmh.no

& Pål Gerhard Rystad, e-post: pgr@dmmh.no

Med vennlig hilsen

Anita Hegglund Prestmo

Kontaktinfo, tlf. 95113786, og e-post: anitap_94@hotmail.com

.....

Ved å samtykke til å delta på dette intervjuet, så kan du trekke deg når som helst fra studien. Du har også mulighet til å tilføre/endre på det du har svart.

.....

Sted/ dato

.....

Underskrift

Infoskriv til friluftsbarnhage

Hei

Her er litt informasjon angående min bacheloroppgave:

Min problemstilling er: «Hvordan legger personalet i barnehagen til rette for variert lek i uterommet?»

Min metode er intervju, og jeg kan med fordel snakke med både assistenter og barnehagelærere. Jeg ønsker å snakke med fire voksne fra personalet om det er mulig.

Jeg skal begynne med intervju fra og med uke 10 og vil så klart ta hensyn til når det passer for dere.

Jeg hører fra dere.

Med vennlig hilsen

Anita Hegglund Prestmo

Infoskriv til ordinær barnehage

Hei

Jeg heter Anita Hegglund Prestmo og skal nå skrive en bacheloroppgave om personalets roller og variert lek i uterommet. I den forbindelse ønsker jeg å spørre om noen fra deres barnehage ønsker å være informanter.

Min problemstilling er: «Hvordan legger personalet i barnehagen til rette for variert lek i uterommet for de største barna i barnehagen?» (Barn: 3-6 år).

Min metode er intervju og jeg ønsker å snakke med to Pedagogiske ledere/ Barnehagelærere, og en Assistent.

Jeg håper på å gjennomføre intervju før påske, men vil så klart ta hensyn til når det passer for dere også.

Jeg hører fra dere.

Med vennlig hilsen

Anita Hegglund Prestmo